

Establiments turístics a la Conca de Barberà en els mesos previs a la Guerra Civil (1936)

Josep M. Grau i Pujol

Després de la publicació d'un breu article sobre la història de l'hosteleria i la restauració montblanquina en els segles passats **(1)** vàrem localitzar diversos documents a l'Arxiu Històric de la Diputació de Tarragona referits a la resta de comarca que ens agradaria exposar. Tradicionalment els dos centres turístics per excel·lència eren els balnearis situats a Vallfogona de Riucorb i a l'Espluga de Francolí **(2)**.

Dins de la secció de Beneficiència (capses quart) hi ha els expedients que la Comissaria Delegada de la Generalitat de Catalunya a Tarragona obrí el mes de juny del 1936 per a la recaptació d'una quota benèfica en totes les sales d'espectacles (ball, teatre i cinema) i hostals i cases que allotgessin forasters. Malauradament no tots els ajuntaments respongueren i d'altres ho feren negativament en no disposar de cap local d'aquestes característiques (en especial els pobles petits), per la qual cosa la relació és incompleta.

La implantació de fondes a la comarca es corresponia bàsicament a la xarxa de comunicacions (carretera i ferrocarril) i al pes demogràfic de cada població, a més dels serveis que oferia als pobles limítrofs (mercat, fires, notaris, advocats, farmàcies, etc.).

A les Muntanyes de Prades únicament Prades i la Riba disposaven de cases que oferien menjar i dormir. A la Conca, a banda del reclam de les aigües dels dos balnearis que atreïen estiuejants del Camp de Tarragona i les comarques de Barcelona, la iniciativa turística era limitada.

A començaments de segle XX a la revista *La Conca de Barberà* (19 de juliol de 1903) en l'article "Montblanch, punt d'estiueig" ,el redactor es plany que a la capital de comarca hi ha "falta d'habitacions de lloguer moblades en els que hi poguessin viure independentment, com a casa y ab la economia que volguessin". A més, remarca la necessitat de millorar els camins i les fonts del terme però a la vegada exposa la manca d'una mentalitat de viatge de la societat.

En un repàs per la premsa comarcal observem com ja era utilitzada com un mitjà de publicitat (per exemple la Fonda de l'Estació de Montblanc). A causa de l'emigració de conques, abunden les notícies de les seves visites a l'estiu a casa de familiars; també es comenten els àpats en les visites de polítics o autoritats civils i eclesiàstiques celebrats en els mateixos locals de les associacions o en fondes privades: l'Estació i Sant Miquel; en el primer cas, val a dir que el menjar el facilitaven les mateixes fondes. Les celebracions de casaments i aniversaris també eren una font d'ingressos per a aquests negocis d'hosteleria.

Un altre aspecte interessant per al foment del turisme és la creació de museus. Així, el 26 de maig de 1906 a *La Conca de Barberà* es planteja la possibilitat de fundar-ne un d'Art, per exposar peces del patrimoni històric i a la vegada evitar l'expoliació a través

de la venda a antiquaris. Més tard, el 1932, es parla de fer un Museu a l'antic monestir de Poblet. Altres llocs que tenien una col·lecció de peces històriques i zoològiques eren Riudabella i la casa de la Pena.

Fondes i hostals a la Conca de Barberà i Muntanyes de Prades (juny 1936)

La Conca de Barberà

Blancafort (2)

-Hostal de Josep Iborra París

-Fonda de de Josep Pons Saumell

Rocafort de Queralt (1)

-Les autoritats municipals fan constar que hi ha una fonda d' "escassíssima importància"

Sarral (2)

-Josep Borràs Santandreu (carrer Pi i Margall)

-Fonda de Manuel Roca Canela (Carrer Àngel Guimerà)

Solivella (1)

-Un hostal (no especifica el propietari)

Vallfogona de Riucorb (4)

-4 hotels al recinte del balneari, a més dels xalets

Vimbodí (1)

-Fonda de Lluçia Borgueres. També consta que hi ha una casa de menjars de Pau Palau (Carrer Major)

Muntanyes de Prades

Prades (2)

-Fonda de Francesc Corts Simó

-Fonda de Maria Roselló Vilà

Les dues cases eren situades a la plaça Major, l'ajuntament esmenta que es tracten de cases particulars que "admeten algun viatger conegut".

La Riba (1)

-Fonda de Josep Català Roig

Observació: No enviaren cap resposta els ajuntaments de l'Espluga de Francolí, Montblanc i Santa Coloma de Queralt i en la resta de municipis fou negativa.

Font: AHDT, Secció Beneficència, caixa 24 (quart).

NOTES

(1) "Hostals i fondes a Montblanc (s. XVIII-XX)", *El Foradot* (Montblanc) 45 (2007), p. 11-12.

(2) Sobre el primer centre vegeu el llibre d'Isidre Piera Hill, *Vallfogona de Riucorb. Setanta anys del balneari*, Santes Creus, 1984. Per al segon us recomanem l'article de Josep M. Vallès Martí "Vil·la Engràcia, un balneari al redós de Poblet. Primera indústria turística a l'Espluga de Francolí en el segle XIX", *Actes II Jornades sobre el bosc de Poblet*, l'Espluga de Francolí, 2006, p. 515-532.

Article publicat a la revista *El Foradot* (Montblanc), núm. 64 (gener-febrer 2011), p. 26-27.